C/2026/3538

22.7.2026

Avizul Comitetului Economic și Social European

Standardizare strategică pentru o piață unică mai puternică

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2026/3538)

Raportor: **Angelo PAGLIARA**

Consilieră	Silvia BORELLI (pentru raportor)
Decizia Adunării Plenare	19.2.2026
Temei juridic	articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	15.4.2026
Data adoptării în sesiunea plenară	29.4.2026
Sesiunea plenară nr.	605
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	184/0/7

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European (CESE) subliniază că incluziunea este esențială pentru legitimitatea și eficacitatea sistemului european de standardizare și, prin urmare, solicită o participare consolidată a IMM-urilor, a sindicatelor și a organizațiilor societății civile, inclusiv un sprijin financiar adecvat și un acces îmbunătățit la activitățile de standardizare, în paralel cu îmbunătățirea eficienței sistemului și asigurarea sustenabilității financiare a sistemului la nivel național.

1.2. Comitetul Economic și Social European (CESE) solicită Comisiei Europene să reafirme cu claritate, în contextul viitoarei revizuiri a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 ([1]), că standardizarea europeană trebuie să rămână un instrument tehnic de sprijinire a legislației UE și nu trebuie să abordeze aspecte care ar putea intra în domeniul de aplicare al dialogului social, la nivel european, național, sectorial, regional (provincial sau local), la nivel de întreprindere și de unitate ([2]).

1.3. CESE recomandă ca regulamentul revizuit să introducă explicit *un principiu de neingerință* pentru a garanta că standardele nu reglementează sau nu afectează indirect aspecte legate de dialogul social ([3]).

1.4. CESE solicită introducerea unui mecanism de evaluare ex ante pentru toate cererile de standardizare ale Comisiei Europene, pentru a verifica domeniul de aplicare și posibilele lor implicații pentru drepturile fundamentale, legislația socială și prerogativele partenerilor sociali înainte de lansarea procesului de standardizare.

([1]) Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană, de modificare a Directivelor 89/686/CEE și 93/15/CEE ale Consiliului și a Directivelor 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE și 2009/105/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziei 87/95/CEE a Consiliului și a Deciziei nr. 1673/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 316, 14.11.2012, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

([2]) A se vedea scrisoarea comună *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*, semnată de Confederația Europeană a Sindicatelor (CES), Business Europe, SMEunited, SGI Europe la 27 iunie 2025.

([3]) A se vedea scrisoarea comună *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*, semnată de Confederația Europeană a Sindicatelor (CES), Business Europe, SMEunited, SGI Europe la 27 iunie 2025.

1.5. CESE pledează pentru o mai mare transparență și accesibilitate în cadrul sistemului european de standardizare, inclusiv un acces mai bun al publicului la standarde armonizate și informații mai clare cu privire la componența și funcționarea comitetelor tehnice. Acest demers trebuie să asigure transparența, sustenabilitatea financiară a sistemului și protecția drepturilor de proprietate intelectuală de către organizațiile de standardizare europene (OSE).

1.6. CESE subliniază necesitatea unei poziții mai bine coordonate a UE în cadrul organismelor internaționale de standardizare, pentru ca standardele internaționale să rămână aliniate la legislația, obiectivele de politică și nivelurile ridicate de protecție ale UE.

1.7. CESE solicită Comisiei Europene să asigure accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap la activitățile organismelor de standardizare europene și naționale, printre altele la procedurile, materialele, instalațiile și sistemele TIC, în conformitate cu Directiva (UE) 2019/882 ([4]), menținând în același timp integritatea și componența anexei III la Regulamentul 1025/2012.

1.8. CESE subliniază că standardizarea europeană trebuie să rămână un instrument central pentru stimularea pieței unice, a competitivității industriale și a autonomiei strategice deschise a UE. Revizuirea ar trebui să garanteze că sistemul este orientat în continuare către industrie, asigurând în același timp participarea efectivă a părților interesate sociale și din cadrul societății, precum și a IMM-urilor, prin proceduri simplificate, consolidarea capacităților și o mai mare reprezentare în comitetele tehnice. Standardele pot oferi oportunități economice extraordinare pentru IMM-uri și pentru piața unică în ansamblu, nu numai ca instrumente vitale pentru asigurarea conformității, ci și ca investiții pentru creștere.

2. **Context general**

2.1. Prezentul aviz din proprie inițiativă urmărește să contribuie în mod proactiv la viitoarea revizuire a cadrului de standardizare al UE anunțată de Comisia Europeană, o propunere legislativă fiind așteptată în al treilea trimestru al anului 2026. CESE consideră că această revizuire reprezintă o ocazie binevenită de a consolida piața unică și autonomia strategică deschisă a UE, garantând, în același timp, că standardizarea rămâne un instrument tehnic fiabil, transparent și favorabil incluziunii.

2.2. Standardele ar trebui să sprijine în continuare competitivitatea și inovarea europeană, în special în rândul IMM-urilor, rămânând în același timp pe deplin coerente cu valorile UE, cu acquis-ul Uniunii și cu arhitectura instituțională a dialogului social. În același timp, standardele de dezvoltare și aplicare ar trebui să contribuie la un nivel ridicat de protecție a lucrătorilor, a consumatorilor și a mediului.

2.3. Standardele modelează din ce în ce mai mult competitivitatea industrială, sporind reziliența lanțurilor valorice europene și influențând organizarea muncii. Având în vedere impactul lor tot mai mare asupra organizării muncii, a introducerii tehnologiilor digitale și a interacțiunii om-mașină, standardele ar trebui elaborate ținând seama în mod corespunzător de posibilele lor efecte asupra condițiilor de muncă, a siguranței și competențelor lucrătorilor, a consumatorilor, a mediului, precum și a resurselor și competențelor IMM-urilor.

2.4. În evaluarea Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 [SWD (2025) 170 final], Comisia Europeană subliniază că peisajul european al standardizării s-a schimbat semnificativ de la intrarea în vigoare a regulamentului. Au apărut noi provocări ca urmare a schimbării contextului geopolitic, a dezvoltării tehnologice rapide legate de tranziția verde și cea digitală și a necesității de a îmbunătăți formarea și competențele în domeniul standardizării. În acest context, Comisia Europeană subliniază că regulamentul trebuie să exploateze pe deplin potențialul strategic al standardelor europene pentru a sprijini o piață unică reziliență, verde și digitală și pentru a permite UE să își recâștige poziția de lider mondial în procesele de standardizare. Aceasta înseamnă, de asemenea, că trebuie consolidată, după caz, capacitatea părților interesate care reprezintă organizațiile societății civile, sindicatele și IMM-urile de a participa în mod eficace la procesele de standardizare.

([4]) Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor (JO L 151, 7.6.2019, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

3. **Observații generale: provocările procesului european de standardizare**

3.1. În ultimele două decenii, sistemele de standardizare naționale, europene și internaționale au devenit un ecosistem din ce în ce mai integrat (format din organisme de standardizare naționale, europene și internaționale). Ca atare, situația s-a schimbat, întrucât standardele europene sunt elaborate mai frecvent la nivel internațional. Standardele europene se confruntă, prin urmare, cu noi provocări, printre altele în ce privește „autonomia strategică" și conceptul „Fabricat în Europa". Consolidarea poziției de lider a Europei la nivel internațional va asigura protejarea intereselor europene.

3.1.1. CESE identifică mai multe provocări structurale care ar trebui abordate pentru a consolida piața unică și a îmbunătăți legitimitatea și eficacitatea sistemului european de standardizare.

3.1.2. Trebuie îmbunătățite punctualitatea și predictibilitatea prin reducerea întârzierilor de-a lungul întregului lanț, de la solicitările Comisiei Europene până la redactare, evaluare și publicare, garantând în același timp participarea tuturor părților interesate, căutarea consensului și calitatea tehnică. Ar putea fi găsite modalități fezabile de îmbunătățire a rapidității și a capacității de reacție a sistemului corelând – înainte de începerea activității de standardizare – volumul de muncă cu resursele disponibile, inclusiv cu resursele experților și ale secretariatului. De asemenea, ar trebui să se aibă în vedere accelerarea referirii la standardele armonizate, prin stabilirea unor proceduri transparente și obligatorii, însoțite de termene și criterii clare de evaluare și schimburi mai strânse între consultanții în materie de standarde armonizate și experții tehnici.

3.1.3. Trebuie asigurată calitatea juridică și tehnică a standardelor armonizate, astfel încât standardele să respecte pe deplin mandatele și cerințele juridice ale UE și să se limiteze respingerile, revizuirile și litigiile. Această cerință de calitate ar trebui, de asemenea, să garanteze că standardele contribuie la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a intereselor părților interesate reprezentate de organizațiile menționate în anexa III.

3.1.4. Incluziunea și participarea echilibrată rămân esențiale. Prin urmare, pentru a spori legitimitatea și aplicabilitatea standardelor, ar trebui încurajată participarea IMM-urilor și a părților interesate din cadrul societății, inclusiv a sindicatelor, a consumatorilor și a părților interesate din domeniul mediului, în cadrul organismelor de standardizare europene și naționale.

3.1.5. Trebuie asigurate transparența și accesibilitatea, având în vedere relevanța standardelor armonizate și nearmonizate.

3.1.6. Mecanismele de guvernanță și stimulentele trebuie îmbunătățite pentru a asigura asumarea răspunderii și capacitatea de reacție la prioritățile politice, în special în sectoarele verzi și digitale, care evoluează rapid.

3.1.7. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită standardelor care abordează tehnologiile emergente, cum ar fi inteligența artificială, platformele digitale și automatizarea avansată, care pot transforma substanțial organizarea muncii și interacțiunea om-mașină.

3.1.8. Revizuirea trebuie să protejeze dialogul social la nivel european și național. Standardele nu trebuie să abordeze aspecte care ar putea intra în domeniul de aplicare al dialogului social. Acest principiu este pe deplin împărtășit de partenerii sociali europeni și se bazează pe tratatele UE ([5]).

4. **Orientări legislative propuse**

4.1. Regulamentul (CE) nr. 1025/2012 vizează numai standardele *„în sprijinul legislației și politicilor Uniunii"*. Pe lângă aceasta, există și unele standarde nearmonizate (naționale, europene și/sau internaționale) care sunt citate direct în legislația europeană, precum și un număr necunoscut de standarde nearmonizate (naționale, europene și/sau internaționale) care devin parte integrantă din reglementările naționale. Aceste două seturi de standarde – care completează setul clar identificat de standarde armonizate – rămân în mare măsură necunoscute. În consecință, standardizarea și standardele au efecte mult mai însemnate asupra pieței unice decât se recunoaște în prezent.

([5]) A se vedea scrisoarea comună *Standardisation bodies must refrain from issuing social standards*, semnată de Confederația Europeană a Sindicatelor (CES), Business Europe, SMEunited, SGI Europe la 27 iunie 2025.

4.2. Prin urmare, Comisia Europeană ar trebui să elaboreze instrumente pentru a evalua impactul standardelor nearmonizate elaborate de organismele de standardizare. Într-adevăr, aceste standarde au un impact asupra pieței interne și modelează comportamentul întreprinderilor în cadrul său. În plus, mai multe acte juridice ale UE se referă la standarde nearmonizate, în unele cazuri aplicarea lor fiind obligatorie.

4.3. CESE sprijină principiul conform căruia standardizarea trebuie să rămână un exercițiu tehnic și să nu reglementeze aspecte care intră în domeniul de aplicare al dialogului social și al negocierilor colective, cum ar fi condițiile de muncă, drepturile lucrătorilor și gestionarea personalului. Comisia Europeană ar trebui să elaboreze orientări care să introducă un principiu explicit de neingerință, prin care să se clarifice că standardele nu afectează în niciun fel exercitarea drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în statele membre și la nivelul Uniunii, și nici dreptul de a negocia, de a încheia și de a pune în aplicare contracte colective de muncă sau orice alte aspecte care fac obiectul dialogului social la nivelul UE și la nivel național.

4.4. CESE reiterează că standardizarea tehnică voluntară nu poate și nu trebuie să interfereze cu domeniile rezervate prin lege profesiilor reglementate. Mai precis, standardele tehnice nu pot reglementa activitățile profesionale rezervate, condițiile de acces la profesie, competențele profesionale sau standardele etice, care rămân responsabilitatea exclusivă a legiuitorului și a reglementărilor profesionale.

4.5. Ar trebui să se impună o evaluare *ex ante* a domeniului de aplicare pentru fiecare cerință de standardizare, pentru a identifica orice risc de suprapunere cu dialogul social, drepturile fundamentale, legislația socială și cu domeniile rezervate prin lege profesiilor reglementate. În consecință, fiecare solicitare de standardizare ar trebui să indice dacă și în ce măsură afectează aceste domenii. În cazul în care sunt identificate riscuri, Comisia Europeană, organismele de standardizare și comitetele lor tehnice ar trebui să acorde prioritate instrumentelor alternative.

4.6. Organismele europene și naționale de standardizare, precum și comitetele tehnice instituite în cadrul acestora trebuie să asigure participarea echilibrată a organizațiilor de consumatori și a organizațiilor societății civile, a părților interesate din domeniul mediului, a sindicatelor și a IMM-urilor. Pentru a garanta o participare semnificativă, organismele de standardizare ar trebui să elimine într-o măsură cât mai mare barierele financiare și administrative, permițând accesul liber și participarea organizațiilor societății civile, a sindicatelor și a IMM-urilor la activitățile de standardizare. De asemenea, ar trebui asigurat accesul persoanelor cu handicap. În plus, acestor organizații ar trebui să li se pună la dispoziție resurse financiare adecvate, programe de consolidare a capacităților și formare în domeniul standardizării, pentru a-și consolida expertiza tehnică, atât la nivel european, cât și la nivel național. În acest scop, ar trebui puse în aplicare mecanisme de redistribuire către organizațiile menționate în anexa III a taxelor plătite pentru a participa la organismele de standardizare.

4.7. CESE subliniază că standardizarea europeană trebuie să rămână un instrument central pentru stimularea pieței unice, a competitivității industriale și a autonomiei strategice deschise a UE. Revizuirea ar trebui să asigure participarea efectivă a IMM-urilor prin proceduri simplificate, consolidarea capacităților și o mai mare reprezentare în comitetele tehnice. Standardele pot oferi oportunități economice extraordinare pentru IMM-uri și pentru piața unică în ansamblu, nu numai ca instrumente vitale pentru asigurarea conformității, ci și ca investiții pentru creștere.

4.8. CESE solicită proceduri de standardizare transparente. Componența comitetelor tehnice din cadrul organismelor de standardizare de la nivel european și național ar trebui publicată pe site-urile acestora.

4.9. Dat fiind rolul tot mai important al standardelor, accesul liber și nerestricționat devine o chestiune de stat de drept și de transparență. CESE recomandă să se garanteze cel puțin un acces ușor, gratuit, numai pentru citire și fără obstacole la standarde și să se clarifice responsabilitățile pentru a asigura accesibilitatea publică. În același timp, ar trebui să se asigure sustenabilitatea financiară a sistemului și protecția drepturilor de proprietate intelectuală.

4.10. UE ar trebui să își revizuiască strategia internațională de standardizare, în special în cadrul Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) și al Comisiei Electrotehnice Internaționale (IEC), asigurându-se că standardele internaționale nu slăbesc cadrul UE privind siguranța, sănătatea și sustenabilitatea. Acest demers ar trebui să garanteze, printre altele, că standardele internaționale sunt în concordanță cu standardele de muncă recunoscute la nivel internațional și cu normele de protecție a securității și sănătății lucrătorilor. De asemenea, UE ar trebui să împiedice intrarea pe piața unică, fără garanții, a unor standarde incompatibile cu valorile și legislația sa. Pentru a reduce acest risc, regulamentul ar trebui să prevadă că un produs sau un serviciu poate fi oferit pe piața internă numai dacă respectă standardele elaborate, votate și publicate de organismele de standardizare care respectă Regulamentul UE privind standardizarea.

5. **Orientări pentru revizuirea Regulamentului nr. 1025/2012**

5.1. CESE subliniază că standardele armonizate ar trebui să sprijine punerea în aplicare sub aspect tehnic a legislației, fără a deveni un instrument de reglementare. Standardele armonizate nu trebuie să înlocuiască, să submineze sau să aducă atingere legislației sociale sau contractelor colective de muncă. În consecință, prin solicitarea unuia sau mai multor standarde europene, Comisia Europeană nu ar trebui să afecteze dreptul de a negocia, de a încheia și de a pune în aplicare acorduri colective sau dreptul de a desfășura acțiuni sindicale și nici nu ar trebui să intervină în chestiuni reglementate prin dialog social la nivel european sau național.

5.2. Pentru a garanta că standardele armonizate își mențin caracterul tehnic, fiecare solicitare a Comisiei Europene privind un standard armonizat ar trebui să evalueze măsura în care acesta afectează dialogul social, drepturile fundamentale sau legislația socială. Această evaluare ar trebui apoi să fie revizuită de comitetul instituit în temeiul articolului 22 din Regulamentul (UE) nr. 1025/2012. Organizațiile menționate în anexa III ar trebui să fie informate de către comitet și să aibă posibilitatea de a prezenta un aviz referitor la domeniul de aplicare al solicitării Comisiei Europene.

5.3. În domenii de politică de o importanță esențială, cum ar fi apărarea europeană, a căror reglementare ar trebui protejată de influențe externe și în care autonomia strategiei europene ar trebui pusă în aplicare cu strictețe, Comisia Europeană trebuie să fie în măsură să elaboreze specificații comune în loc să solicite organismelor de standardizare europene să emită standarde europene. Atunci când elaborează specificații comune, Comisia Europeană trebuie să se asigure că sunt implicate toate părțile interesate relevante.

5.4. Calitatea ar trebui să rămână prioritară față de rapiditate. Deși procedurile trebuie raționalizate prin digitalizare și o mai bună planificare, scurtarea termenelor nu trebuie să reducă posibilitatea de a desfășura deliberări minuțioase, necesare pentru a produce standarde de înaltă calitate aliniate la politicile și valorile UE. Prin urmare, rapiditatea nu ar trebui promovată în detrimentul incluziunii și al consensului. În plus, standardele care afectează echipamentele de la locul de muncă, sistemele digitale sau interacțiunea om-mașină ar trebui să garanteze că aspectele legate de siguranța, sănătatea și ergonomia lucrătorilor sunt pe deplin integrate încă din etapa de proiectare.

5.5. Incluziunea trebuie tratată ca o condiție a legitimității, asigurând o participare echilibrată a industriei, inclusiv a IMM-urilor, a organizațiilor consumatorilor și ale societății civile, a părților interesate din domeniul mediului și a sindicatelor, susținută de resurse adecvate. În consecință, ar trebui consolidat sprijinul financiar acordat organizațiilor menționate în anexa III, iar rolul acestor organizații ar trebui garantat și susținut. Organizațiile europene ale părților interesate reprezintă un factor-cheie al sistemului și trebuie protejate pentru a se asigura controlul democratic și echilibrul necesare și pentru promovarea valorilor UE. Ele ar trebui să garanteze că standardele ancorate la nivel internațional care vor fi adoptate ca standarde europene nu contravin obiectivelor UE și nu subminează politica sau legislația UE.

5.6. Pentru o incluziune efectivă și pentru a garanta legitimitatea sistemului de standardizare, sunt necesare modificări ale articolului 6 alineatul (1) („Accesul IMM-urilor la standarde") din regulament. În prezent, acest aliniat constă într-o listă neexhaustivă și neobligatorie de măsuri pe care organismele naționale de standardizare le pot lua pentru a sprijini incluziunea, accesul și participarea efectivă a IMM-urilor la standardizarea la nivel național. În practică, articolul 6 alineatul (1) a generat condiții inegale de participare a IMM-urilor în statele membre. Lista existentă de măsuri și toate dispozițiile acesteia ar trebui să devină obligatorii atât pentru IMM-uri, cât și pentru organizațiile de consumatori, părțile interesate din domeniul mediului și sindicate. În plus, ar trebui garantată și susținută contribuția acestor categorii de părți interesate la nivel european, consolidând rolul organizațiilor menționate în anexa III.

5.7. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene ([6]), CESE recomandă să se garanteze cel puțin un acces ușor, gratuit numai pentru citire și fără obstacole la standarde – prin intermediul unui portal internet accesibil – și să se clarifice responsabilitățile pentru asigurarea accesibilității publice, asigurând în același timp sustenabilitatea financiară a sistemului și protecția drepturilor de proprietate intelectuală de către OSE.

5.8. Standardizarea ar trebui să contribuie la competitivitatea durabilă, promovând inovarea, productivitatea și reziliența, integrând totodată siguranța, sănătatea și mediul.

5.9. CESE solicită ca regulamentul revizuit să includă cerința ca, atunci când organismele de standardizare elaborează, votează și publică standarde care devin standarde europene armonizate, să impună acestor organisme să respecte regulamentul european privind standardizarea.

([6]) Curtea de Justiție a Uniunii Europene, C-588/21 P (Malamud); C-160/20; C-613/14 (James Elliott).

5.10. Monitorizarea și asumarea răspunderii ar trebui îmbunătățite prin indicatori clari privind termenele, calitatea, incluziunea și impactul, asociați cu mecanisme corective, după caz. La nivel național, ar putea fi puse în aplicare măsuri în acest sens prin modificarea articolului 6 alineatul (3) din regulament, care să impună organismelor naționale de standardizare să colecteze și să pună la dispoziție date privind accesul și participarea părților interesate la standardizarea la nivel național.

Bruxelles, 29 aprilie 2026.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Séamus BOLAND